

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind derularea operațiunilor de cooperare tehnologică și industrială în domeniile apărării și securității, înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Române de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Având în vedere necesitatea adoptării unor măsuri urgente pentru elaborarea și promovarea unei noi legislații privind operațiunile compensatorii referitoare la achizițiile în domeniile apărării și securității,

Ținând cont de obiectivele prioritare ale *Programului de Guvernare 2023-2024 - Viziune pentru națiune, din 15.06.2023*¹, privind modernizarea și dezvoltarea capacităților de producție din industria de apărare, ca premisă pentru întărirea rolului României în NATO,

În conformitate cu necesitatea realizării unei economii reziliente prin corectarea dezechilibrelor economice interne și externe și susținerea unui model de dezvoltare sustenabilă, bazat pe investiții, stimularea și dezvoltarea capitalului, creșterea competitivității companiilor românești și transformarea digitală a economiei, eficientizarea cheltuielilor statului,

Având în vedere nevoia unor investiții importante în industria națională de apărare în vederea recuperării decalajelor de tehnologizare care să permită operatorilor din acest sector să fie furnizori de încredere pentru MapN, precum și în virtutea realizării de parteneriate cu companii din țările NATO pentru integrarea și producția în fabricile industriei de apărare din România a diferitelor produse și servicii, atât pentru armata română, cât și pentru export, în așa fel încât să se întoarcă o parte din procentul de 2,5% din PIB alocat apărării și în industria națională,

Luând în considerare contextul geopolitic actual care reclamă nevoia urgentă de revitalizare a industriei naționale de apărare prin investiții în vederea transformării acesteia într-un ecosistem industrial, modern re tehnologizat, competitiv, inovativ, sustenabil și digitalizat care să contribuie la protejarea intereselor esențiale de securitate și dezvoltare durabilă a României,

Ținând cont de nevoia regândirii domeniului de aplicare în materia operațiunilor compensatorii prin lărgirea spectrului de operațiuni compensatorii permise și optimizarea corelării achizițiilor cu operațiunile compensatorii,

¹ Programul de Guvernare 2023-2024 - Viziune pentru națiune, din 15.06.2023, aprobat de Parlament, Parte integrantă din Hotărârea Parlamentului nr. 22/2023 pentru acordarea încrederii Guvernului, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 533 din 15 iunie 2023,

Având în vedere necesitatea actualizării legislației naționale în materia operațiunilor compensatorii (engl.offset) în acord cu *Nota de orientare privind operațiunile de compensare*² și *Comunicarea Interpretativă a COM privind aplicarea (ex) articolului 296 din tratat în domeniul achizițiilor publice în domeniul apărării*³ (actualul art. 346 TFUE), astfel încât derularea operațiunilor compensatorii să nu presupună măsuri restrictive care încalcă Tratatul (discriminează operatorii economici din alte SM și împiedică libera circulație a mărfurilor și serviciilor prin solicitarea derulării unor activități în SM care achiziționează - măsuri considerate contrare regulilor pieței interne și principiilor din Tratat),

Luând în considerare faptul că o eventuală procedură de infringement antrenează consecințe negative din punct de vedere financiar, din perspectiva capacității României de a-și îndeplini angajamentele asumate în cadrul UE,

Deoarece aspectele menționate mai sus vizează interesul public și strategic al României pentru adaptarea legislației în acord cu prevederile Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene și cu poziția Comisiei Europene în materia asigurării mediului concurențial pe piața unică europeană și constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate prin adoptarea prezentei ordonanțe de urgență.

2.2 Descrierea situației actuale

Cadrul legislativ primar în materia operațiunilor compensatorii este constituit de dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, act normativ adoptat înainte ca România să devină stat membru al Uniunii Europene.

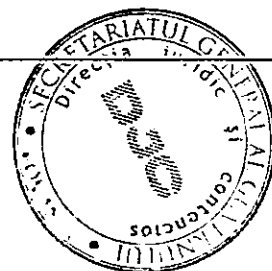
Potrivit acestui act normativ, operațiunile compensatorii sunt compensații economice, stabilite prin contractul de achiziție ca o condiție pentru achiziționarea de produse, lucrări sau servicii de pe piața externă, în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, cu condiția ca aceste achiziții să depășească un prag valoric de 2 milioane de euro.

Derularea operațiunilor compensatorii are ca obiectiv promovarea semnificativă a intereselor economice ale României și crearea unor instrumente eficiente pentru îmbunătățirea situației balanței comerciale prin:

- a) recuperarea, integrală sau parțială, a fondurilor investite în achizițiile de tehnică militară;
- b) susținerea industriei românești, în general, și a celei de apărare, în special;
- c) creșterea aportului de valută prin vânzarea pe piața externă de produse ale industriei de apărare și a altor produse și servicii ale economiei românești și/sau prin investiții de capital străin;
- d) obținerea de tehnologie modernă;
- e) crearea de noi oportunități de afaceri și promovarea investițiilor și a colaborării în activitatea de cercetare științifică;
- f) creșterea calității și productivității în industrie;

² Guidance Note – offset nr. Ares(2016)765159 - 12/02/2016

³ COM(2006) 779 final din 7.12.2006

g) creșterea competitivității internaționale a economiei românești.

Operatorii economici români participanți la proceduri de achiziție pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională își asumă o obligație de compensare în condițiile în care, pentru realizarea obiectului unui contract de achiziție, cumpără de pe piața externă produse, servicii sau lucrări a căror valoare depășește, individual sau cumulativ, 2 milioane de euro.

Cele două principii care stau la baza actualului act normativ constau în aplicarea automată a legislației privind operațiunile compensatorii în condițiile în care valoarea contractului de achiziție atribuit în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale depășește valoarea prag și accentul pus pe beneficiile de natură economică asociate achizițiilor de tehnică specială.

În actuala formă a OUG nr.189/2002 nu este prevăzută posibilitatea identificării unor achiziții punctuale pentru care satisfacerea interesului esențial de securitate să facă necesară asumarea de către contractanți a obligației de compensare în legătură directă cu obiectul contractului de achiziție.

2.3 Schimbări preconizate

Principalele schimbări preconizate sunt:

1. Se elaborează și implementează planuri de acțiune subsecvente și se identifică soluții focalizate în special pe cooptarea industriei românești în implementarea planului multianual de înzestrare și re tehnologizarea acesteia pentru asigurarea unei reziliențe militare industriale pragmatice.

2. Se reglementează operațiunile de cooperare tehnologică și industrială ca măsuri identificate pentru protejarea intereselor esențiale de securitate ale României ce urmăresc menținerea și dezvoltarea bazei tehnologice a industriei naționale de apărare și menținerii capacității operaționale aparținând Forțelor Sistemului Național de Apărare (FSNA).

3. Se instituie obligația autorităților contractante de cooperare cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Agenția Română de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare (ARCTIS) de identificare a situațiilor punctuale în care se impun măsuri pentru protejarea intereselor esențiale de securitate națională ale României prin derularea de operațiuni de cooperare tehnologică și industrială, cu invocarea art.346 din TFUE și formularea de propuneri care vor fi supuse aprobării Consiliului Suprem de Apărare a Țării în vederea introducerii în cadrul documentației de atribuire aferenta procedurilor de achiziție.

4. Se urmărește reducerea birocrăției și realizarea unei structuri organizatorice moderne, flexibile conform procesul de revizuire strategică a apărării, a experienței acumulate în monitorizarea activității de compensare, a lecțiilor învățate și a bunelor practici din sfera comunitară și euroatlantică.

5. Se înființează Agenția Română de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare (ARCTIS), ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, prin reorganizarea Oficiului de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială. Agenția va fi condusă de un președinte cu rang de secretar de stat numit prin decizie a Prim-ministrului la propunerea Ministrului

Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și de un vicepreședinte numit prin ordin al Ministrului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Astfel, atribuțiile și competențele instituției care se desființează au fost modificate sau înlocuite după caz cu atribuții și competențe noi în aplicarea cadrului legal european și comunicărilor Comisiei. Suplimentar, pentru stabilirea incidenței art. 346 TFUE în materia achizițiilor militare și a contractelor de cooperare tehnologică și industrială a fost stabilit un mecanism nou, de natură să satisfacă cerințele europene cu referire la proporționalitatea măsurilor și adecvarea acestora la contextul identificat. Pentru îndeplinirea atribuțiilor și competențelor astfel determinate este necesar un număr de maxim 50 posturi, exclusiv președintele și vicepreședintele. Stabilirea numărului se va realiza prin hotărâre a Guvernului.

6. ARCTIS preia personalul și patrimoniul Oficiului de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială și se subrogă în toate drepturile și obligațiile, rezultate din contracte, convenții și acorduri la care este parte.

7. În termen de 90 de zile de la momentul intrării în vigoare a prezentului act normativ vor fi adoptate două acte normative cu caracter de legislație secundară, o hotărâre de guvern privind normele de aplicare ale prezentei ordonanțe de urgență și o hotărâre de guvern privind organizarea și funcționarea Agenției Române de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare (ARCTIS).

8. Se prelungește de la 36 de luni la 60 de luni perioada în care se efectuează lichidarea sumelor reprezentând avansuri acordate în industria de apărare în ipoteza unor livrări eşalonate de produse finite sau componente ale acestora care pot funcționa independent și îndeplini, parțial, cerințele ordonatorilor de credite.

2.4 Alte informații

În considerarea faptului că elementele de mai sus vizează interesul public, constituindu-se într-o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, a fost elaborat și inițiat prezentul proiect de act normativ.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ

În considerarea programelor de achiziții având ca obiectiv menținerea și dezvoltarea capacității operaționale aparținând Forțelor Sistemului Național de Apărare (FSNA) privite în contextul geopolitic actual marcat de existența unui conflict armat la granița României, este apreciată ca fiind necesară dezvoltarea bazei tehnologice a industriei naționale de apărare și asigurarea securității aprovizionării, prin constituirea pe teritoriul național de capacități industriale care să poată asigura atât producerea de tehnică militară modernă pentru dotarea structurii de forțe pe timp de pace și menținerea în stare operațională a echipamentelor achiziționate, cât și fabricarea/dezvoltarea de noi echipamente care să contribuie la multiplicarea capabilităților militare în situații de criză sau război.

Prin operațiunile de cooperare tehnologică și industrială se vor revitaliza capacitățile din industria de apărare. Totodată, se va asigura și reintegrarea în circuitul economic a forței de muncă disponibilă pe plan local.

3.2 Impactul social

Operațiunile de cooperare tehnologică și industrială vor contribui la crearea de noi locuri de muncă de către investitori.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Îmbunătățirea reglementărilor în domeniul operațiunilor de cooperare tehnologică și industrială vor avea un impact semnificativ în ceea ce privește dezvoltarea bazei tehnologice a industriei naționale de apărare

Operatorii economici din cadrul industriei de apărare vor asigura menținerea în stare operațională a echipamentelor achiziționate, cât și fabricarea/dezvoltarea de noi echipamente care să contribuie la multiplicarea capabilităților militare în situații de criză sau război.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu are impact în ceea ce privește mediul concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Operațiunile de cooperare tehnologică și industrială creează oportunități de producere de semifabricate de către operatorii economici români din apărare care vor asigura menținerea în stare operațională a echipamentelor achiziționate, cât și fabricarea/dezvoltarea de noi echipamente care să contribuie la multiplicarea capabilităților militare în situații de criză sau război.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Îmbunătățirea reglementărilor în domeniul operațiunilor de cooperare tehnologică și industrială vor avea un impact semnificativ în ceea ce privește participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele care vizează capabilități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV și inteligență artificială.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul

3.9 Alte informații

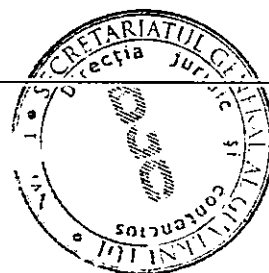
Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

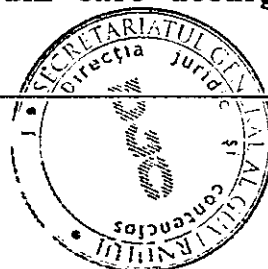
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit						
b) bugete locale i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (transferuri pentru restructurarea industriei de apărare)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-

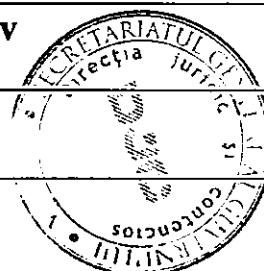
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: Nu este cazul.						
4.8 Alte informații Nu au fost identificate						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ În termen de maximum 90 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, la propunerea Agenției, va elabora norme metodologice de aplicare a prevederilor acesteia, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Prin proiectul de act normativ se procedează la actualizarea legislației naționale în materia operațiunilor compensatorii în acord cu <i>Nota de orientare privind operațiunile de compensare</i> ⁴ și <i>Comunicarea Interpretativă a COM privind aplicarea (ex) articolului 296 din tratat în domeniul achizițiilor publice în domeniul apărării</i> ⁵ (actualul art. 346 TFUE) în sensul instituirii obligațiilor de cooperare tehnologică și industrială în situații excepționale și cu o analiză de la caz la caz.						
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Nu este cazul.						
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Nu este cazul.						

⁴ Guidance Note – offset nr. Ares(2016)765159 - 12/02/2016

⁵ COM(2006) 779 final din 7.12.2006

5.6. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative. Nu este cazul
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Nu este cazul
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ – proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1258/2023. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării - Se vor solicita puncte de vedere de la SRI, SIE, STS și SPP c) Consiliul Economic și Social – Nu este cazul. d) Consiliul Concurenței – a emis adresa nr. RG/17810/2023. e) Curtea de Conturi - Nu este cazul.
6.6 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Nu este cazul.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.
7.2 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
8.2 Alte informații Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind derularea operațiunilor de cooperare tehnologică și industrială în domeniile apărării și securității, înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Române de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

